

Bezoekadres De Blomboogerd 1, 4003 BX Tiel

Postadres Postbus 599, 4000 AN Tiel

T (0344) 64 90 90.

F (0344) 64 90 99

E info@wsrl.nl

I www.waterschaprivierenland.nl

Bank IBAN NL93NWAB0636757269

BIC NWABNL2G

Fractie Partij voor de Dieren

Datum:
20-08-2026

Uw kenmerk:

Ons kenmerk:
2026-338816

Behandeld door:
J. Sloot

Onderwerp:
4.5 vragen van Partij voor de Dieren over maaibeleid

Telefoonnummer / e-mail:
(0344) 649090 / info@wsrl.nl

Beste Fractie Partij voor de Dieren,

Op 7 juli jl. ontvingen wij van u schriftelijke vragen op grond van artikel 4.5 van het Reglement van Orde over ons maaibeleid. Hierbij ontvangt u de beantwoording van uw vragen.

Uw eigen gegeven inleiding op de vragen

"In september vorig jaar heeft waterschap Rivierenland het biodiversiteitsbeleid gebundeld in een integrale rapportage. Hierin staat dat de grootste focus om te komen tot een hogere biodiversiteit ligt op het aanpassen van het maaibeheer. Het is de bedoeling om in 2027 biodiversiteit een integraal onderdeel te laten zijn van het waterbeheer. De medewerkers van het waterschap moeten zich in 2027 bewust zijn van wat ze kunnen doen voor biodiversiteit.

Over minder dan een half jaar breekt 2027 aan. Achter de schermen wordt hard gewerkt aan de implementatie van het beleid. Zo wordt er al sinds 2020 gefaseerd gemaaid en wordt dit beheer stapsgewijs uitgebreid. Tegelijkertijd worden er op LinkedIn berichten gedeeld dat onze ambitie nog niet binnen handbereik ligt. Zo is er drie weken geleden een bericht gedeeld over het verkeerd maaien van de Waalbandijk ter hoogte van Waardenburg. Beide taluds zijn tegelijk gemaaid.

Wat bleek er nu aan de hand te zijn? Door een dubbele overdracht tussen project- en onderhoudsaannemer is de dijk onbedoeld in één keer gemaaid. Het maaicontract van de projectaannemer liep nog tot 30 juni en bevatte het oude maaibeeld; het nieuwe contract met gefaseerd maaien startte op 1 juli. In de overdracht van taken is dit misgelopen.

Ook de dijken bij Ophemert, bij Haaften en aan de Maas bij Alem zijn verkeerd gemaaid volgens berichtgeving op LinkedIn."

Vraag 1

1. Hoeveel dijktrajecten worden dit jaar gefaseerd gemaaid?

a. Hoeveel kilometer is dat?

b. Om hoeveel procent van alle dijken in ons werkgebied gaat het?

Antwoord: De statistieken geven we hieronder weer in hectares. In kilometers houden we dat niet bij omdat de maaibreedte enorm varieert over de lengte van de dijk. We maken daarbij
Wij verzoeken u vriendelijk bij verdere correspondentie ons kenmerk te vermelden, zodat wij uw brief sneller kunnen beantwoorden.

onderscheid in:

- Onderhoudscontracten met particulieren en agrarische partijen, waartoe ook bijvoorbeeld gazonbeheer voor particulieren hoort.
- Bestekken en raamovereenkomsten met aannemers. In dit areaal zit ook een deel regionale keringen die vanwege de geringe breedte niet gefaseerd wordt gemaaid.

Trajecten waarvan het ontwikkelbeheer nog wordt uitgevoerd binnen dijkversterkingsprojecten vallen hier buiten.

Stand 20-05-2026:

Onderhoudscontract	ha	%
gefaseerd	418	81%
niet-gefaseerd	99	19%
<i>totaal</i>	<i>517</i>	<i>100%</i>

Bestek en raamovereenkomst	ha	%
gefaseerd	895	75%
niet-gefaseerd	305	25%
<i>totaal</i>	<i>1.200</i>	<i>100%</i>

Vraag 2

Op hoeveel trajecten is dit jaar verkeerd gemaaid?

- c. *Om welke locaties gaat het?*
- d. *Hoeveel kilometer is dat?*

Antwoord: Het college is van oordeel dat geen sprake is geweest van structureel onjuist maaibeheer. Wel was er sprake van één incident bij Waardenburg, waar door een dubbele overdracht tussen project- en onderhoudsaannemer een dijktraject onbedoeld in één keer is gemaaid in plaats van gefaseerd. De lengte van het betreffende traject is niet als afzonderlijke beheermaat geregistreerd.

Vraag 3

Waarom is op deze locaties verkeerd gemaaid?

Antwoord: De trajecten bij Ophemert (TiWa) en Haaften (GoWa) vielen dit voorjaar nog onder het ontwikkelbeheer na de dijkversterking. In deze fase wordt het maaibeheer afgestemd op de ontwikkeling van de vegetatie, met als doel een sterke en erosiebestendige grasbekleding te realiseren. Zodra de grasmat voldoende is ontwikkeld, wordt overgeschakeld naar het reguliere gefaseerde maaibeheer met maaien en afvoeren. Dit gebeurt doorgaans bij de overdracht aan de beheerorganisatie. Voor GoWa vond die overdracht plaats op 1 juli 2025; voor TiWa staat deze gepland voor begin 2027.

Zoals AB-lid Jackson in haar inleiding aangeeft, was bij Waardenburg sprake van een dubbele overdracht, waardoor het ontwikkelbeheer langer is voortgezet dan nodig was. Het college is daarom van oordeel dat geen sprake is geweest van onjuist maaibeheer, met uitzondering van het incident dat bij de beantwoording van vraag 4 wordt toegelicht.

Vraag 4

Hoe wordt omgegaan met deze incidenten?

- a. Wordt het besproken met de uitvoerende partij?
- b. Wordt het intern geëvalueerd?
- c. Wordt hierover gecommuniceerd met een openbaar bericht?
 - i. Zo ja, wat wordt er gecommuniceerd?
 - ii. Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Als het onderhoud niet wordt uitgevoerd volgens plan, wordt dit door de dijkbeheerder of directievoerder direct besproken met de onderhoudsaannemer. Ook wordt dit direct intern geëvalueerd met de betreffende dijkbeheerders.

Ons antwoord op de berichtgeving in Haaften is via de mail gecommuniceerd met de berichtgever en ook extern via LinkedIn. De tekst was:

“Kort samengevat: Door een dubbele overdracht tussen project- en onderhoudsaannemer is de dijk onbedoeld in één keer gemaaid. Het maaicontract van de projectaannemer liep nog tot 30 juni en bevatte het oude maaibeeld; het nieuwe contract met gefaseerd maaien start op 1 juli. In de overdracht van taken is dit helaas misgelopen.

We vinden het oprecht vervelend dat dit zo is gegaan — juist omdat we zelf waarde hechten aan gefaseerd maaien en biodiversiteit. Vooruitkijkend: De maaikaart voor de onderhoudsaannemer is inmiddels ingericht op gefaseerd maaien. Daarmee verwachten we dat het beheer vanaf volgend jaar weer aansluit bij ons biodiversiteitsbeleid. Deze dijk laten we nu de hele zomer met rust; pas in het najaar maaien we hier weer.”

Het traject langs de Maas bij Alem dat ook de media haalde, is wel gefaseerd gemaaid. Alleen kwam via de media kritiek op de uitvoering: dat er met twee tractoren tegelijkertijd en naast elkaar werd gemaaid. Dat bespreken we ook met de maaiaannemer. Er werd gezegd dat er een patrijzennest zou zijn geraakt, waarvan bij navraag geen bewijzen konden worden aangeleverd. Hierover is via mail en brief gecommuniceerd met de partijen die dit meldden bij de dijkgraaf.

Vraag 5

Hoe wordt voorkomen dat in het vervolg opnieuw verkeerd gemaaid wordt?

Antwoord: Voor GoWa en TiWa: in het contract voor de onderhoudsaannemers wordt dit correct beschreven en ondersteund met kaarten. Dit en andere uitvoeringszaken worden met de opdrachtnemers besproken in het startoverleg aan het begin van het seizoen

Vraag 6

Wat is de reden geweest van dit incident?

Antwoord: Het is niet duidelijk op welk incident wordt gedoeld. Als wordt verwezen naar maaien tijdens het broedseizoen, dan gebeurt dit alleen wanneer dat noodzakelijk is om een goede wateraan- en afvoer te waarborgen.

Sommige primaire watergangen groeien gedurende het seizoen zo dicht dat de doorstroming onvoldoende wordt. Om wateroverlast te voorkomen en de waterhuishoudkundige functie van deze watergangen te behouden, kan maaien tijdens het broedseizoen noodzakelijk zijn. Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt het traject gecontroleerd op broedende vogels. Eventuele nesten worden gemarkeerd en ontzien.

Vraag 7

Hoeveel meldingen ontvangt waterschap Rivierenland van inwoners over beschermde soorten en het beheer van het waterschap?

- a. Wat wordt er met deze meldingen gedaan?

- b. *Worden meldingen van beschermde soorten opgenomen in de beheerkaart van aannemers?*
- c. *Worden inwoners gewezen op de mogelijkheid waarnemingen van beschermde soorten in te voeren op Waarneming.nl?*

Antwoord: In principe zijn alle van nature in het wild voorkomende planten- en diersoorten beschermd. In de periode juli 2025 tot juli 2026 zijn 320 meldingen geregistreerd. Deze meldingen hadden voornamelijk betrekking op dode vissen in het water, schade door bevers, overlast gevende planten, plaagsoorten, exoten en ratten.

In deze periode zijn geen meldingen ontvangen van inwoners over de aanwezigheid van beschermde soorten, zoals broedende vogels, in relatie tot het beheer van het waterschap. Dat betekent niet dat dergelijke signalen niet worden gegeven. In de praktijk worden deze meestal rechtstreeks in het veld gemeld aan de medewerker of de aannemer die op dat moment de werkzaamheden uitvoert. Zo kan bijvoorbeeld tijdens maaiwerkzaamheden direct worden gewezen op een aanwezig vogelnest, waarna de medewerker hier onmiddellijk passende maatregelen op kan nemen.

a. *Wat wordt er met deze meldingen gedaan?*

Antwoord: Meldingen die via het centrale meldpunt binnenkomen, worden inhoudelijk beoordeeld en afgehandeld volgens de daarvoor geldende procedures. Daarbij wordt vastgesteld of de melding relevant is voor het beheer en of aanvullende maatregelen of aanpassingen in de uitvoering noodzakelijk zijn.

b. *Worden meldingen van beschermde soorten opgenomen in de beheerkaart van aannemers?*

Antwoord: Meldingen van inwoners worden niet rechtstreeks opgenomen in de beheerkaarten van het waterschap. Voor het in beeld brengen van beschermde soorten maakt het waterschap gebruik van gegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Hierin zijn ook waarnemingen opgenomen die via Waarneming.nl worden geregistreerd. Relevante waarnemingen uit deze databronnen worden gebruikt bij het opstellen en actualiseren van beheerkaarten voor aannemers. Meldingen van broedvogels worden niet op de beheerkaart vastgelegd. De locatie van nesten varieert immers van jaar tot jaar, waardoor dergelijke informatie snel verouderd raakt. Bij beheerwerkzaamheden wordt er daarom standaard van uitgegaan dat broedende vogels aanwezig kunnen zijn. Om die reden wordt tijdens het broedseizoen de te maaien vegetatie vooraf gecontroleerd op aanwezige nesten.

Uitzonderingen hierop zijn jaarrond beschermde nesten en bekende broedlocaties van zeldzame soorten, zoals de kwartelkoning. Deze locaties worden, net als andere relevante beschermde soorten, wel opgenomen in de beheerkaarten zodat hier bij de uitvoering van werkzaamheden rekening mee kan worden gehouden.

c. *Worden inwoners gewezen op de mogelijkheid waarnemingen van beschermde soorten in te voeren op Waarneming.nl?*

Antwoord: Nee, Waterschap Rivierenland wijst inwoners niet actief op de mogelijkheid om waarnemingen via Waarneming.nl te registreren. Waarnemingen die via dit platform worden ingevoerd en vervolgens beschikbaar komen via de NDFF, worden wel meegenomen bij de voorbereiding en uitvoering van beheerwerkzaamheden voor zover deze relevant zijn voor het beheer.

Vraag 8

Welke andere verbetermogelijkheden ziet waterschap Rivierenland nog meer voor soortenbescherming tijdens de uitvoering?

Antwoord: Waterschap Rivierenland evalueert continu en verbetert waar mogelijk het beheer en onderhoud, met aandacht voor soortenbescherming. Op dit moment worden er geen aanvullende concrete verbetermogelijkheden gezien die direct kunnen worden geïmplementeerd naast de huidige werkwijze.

Vraag 9

Onderschrijft waterschap Rivierenland het belang van het laten overstaan van vegetatie volgens de habitatgerichte benadering van de gedragscode soortenbescherming?

Antwoord: Ja, Waterschap Rivierenland onderschrijft dit belang.

Vraag 10

Hoe wordt deze wet- en regelgeving intern geïmplementeerd?

a. Worden de schouwmeesters actief hierover geïnstrueerd?

b. Worden ze opgeleid in natuurbescherming binnen de Omgevingswet? Of moeten ze zich certificeren (bijv. Kleurkeur)?

Antwoord: Ja. Schouwmeesters worden jaarlijks geïnstrueerd over de geldende wet- en regelgeving en zijn hiermee goed bekend. Daarnaast wordt de schouw uitsluitend uitgevoerd door eigen medewerkers van het waterschap. Deze medewerkers beschikken over voldoende kennis en ervaring op het gebied van natuurbescherming binnen de Omgevingswet. Deze deskundigheid is ook noodzakelijk voor hun rol bij het begeleiden en aansturen van het onderhoud aan primaire watergangen dat in opdracht van het waterschap door aannemers wordt uitgevoerd.

Vraag 11

Hoe communiceren de schouwmeesters vervolgens hierover met particuliere terreineigenaren? a. Volgt dit een vast stramien?

b. Wordt dit geëvalueerd?

c. Wanneer is de communicatiestrategie van schouwmeesters voor het laatst geactualiseerd?

Antwoord: Schouwmeesters hebben geen actieve rol in de communicatie met particuliere terreineigenaren. Wanneer er tijdens de uitvoering wel contact plaatsvindt, dragen zij het beleid en de uitgangspunten van het waterschap uit en lichten deze waar nodig toe.

Vraag 12

In hoeverre worden afspraken over de uitvoering van beheer met particuliere terreineigenaren vastgelegd?

Antwoord: Afspraken over het beheer door particuliere terreineigenaren worden niet gemaakt. De schouwvoorschriften zijn leidend. Enige uitzondering is een pilot met gebiedscollectief Rivierenland over het ecologisch slootschonen, zie ook de volgende link: [Meer planten en dieren in de sloot: sloten schonen op een ecologische manier – Collectief Rivierenland](#).

Vraag 13

Zijn deze afspraken in lijn met het biodiversiteitsbeleid van waterschap Rivierenland en voldoen ze aan de Omgevingswet, onderdeel natuurbescherming?

Antwoord: Er worden geen afspraken met particuliere terreineigenaren gemaakt. Zie antwoord vraag 12.

Vraag 14

Hoe vaak worden deze afspraken geëvalueerd en herzien?

Antwoord: Er worden geen afspraken met particuliere terreineigenaren gemaakt. Zie antwoord vraag 12.

Vraag 15

Worden (agrarische) natuurcollectieven hierbij betrokken?

- a. Zo ja, in welke hoedanigheid?*
- b. Zo nee, waarom niet?*

Antwoord: Zie antwoord vraag 12.

Vraag 16

Welke verbetermogelijkheden ziet waterschap Rivierenland om het maaibeheer door particulieren te laten aansluiten op het biodiversiteitsbeleid?

Antwoord: Een mogelijke verbetering is het actiever informeren van particuliere terreineigenaren, maar ook van andere grondeigenaren zoals agrariërs en gemeenten, over de mogelijkheden van ecologisch slootschonen binnen de kaders van de schouw. Hierbij kan worden gedacht aan gerichte communicatie voorafgaand aan de schouwperiode, ondersteund met duidelijke en herkenbare visualisaties en praktijkvoorbeelden. Het waterschap zet hier inmiddels al stappen in; zo worden in advertenties in huis-aan-huisbladen al visualisaties gebruikt om eigenaren te informeren over ecologisch slootbeheer en de mogelijkheden binnen de schouwregels.

Vraag 17

Hoe wordt in bredere zin gereflecteerd op de vertaling van beleid naar beheer, de implementatie in de organisatie van nieuw beleid, en communicatie richting uitvoerders?

Antwoord: De rapportage biodiversiteit stand van zaken 2024-2025 zal 8 september a.s. in de commissie waterketen worden besproken. Deze rapportage is een reflectie op hoe de doelen en beleid zijn doorvertaald naar uitvoering.

Vraag 18

Hoe worden uitvoerende partijen meegenomen bij vaststelling van nieuw beleid?

Antwoord: Ervaringen uit beheer, monitoring, pilots en innovatieprojecten worden gebruikt om beleid verder te ontwikkelen en aan te scherpen. Uitvoerende partijen worden actief betrokken bij de implementatie en doorontwikkeling van biodiversiteitsbeleid via:

- Kennisontwikkeling en bewustwording binnen de organisatie en bij aannemers;
- Toepassing van de toolbox biodiversiteit;
- Het delen van praktijkvoorbeelden;
- Ontwikkeling van een gezamenlijke taal en werkwijze;
- Betrokkenheid van beheerders, projectleiders en beleidsadviseurs.

Vraag 19

Hoe wordt uitvoering van beheer geëvalueerd?

- a. Maakt waterschap Rivierenland gebruik van de PDCA-cyclus?*
- b. Worden vanuit verschillende lagen van de organisatie medewerkers betrokken bij deze evaluatie?*

Antwoord: Ja: ook hier gaat de rapportage biodiversiteit stand van zaken dieper op in. Hieronder is een samenvatting weergegeven. De uitvoering wordt geëvalueerd aan de hand van:

- Prestatie-indicatoren die zijn vastgelegd in beheer- en onderhoudsplannen en bestuurlijke besluiten;

- Monitoring van gerealiseerde beheerprestaties;
- Rapportage van afwijkingen van vastgestelde beheerprotocollen;
- Ontwikkeling van een biodiversiteitsmonitoringsplan om ook ecologische effecten inzichtelijk te maken.

WSRL rapporteert bijvoorbeeld jaarlijks over:

- Het aandeel dijken dat verschrallend of gefaseerd wordt beheerd;
- Naleving van maaiprotocollen in KRW-watergangen;
- Het aandeel kruidenrijk grasland op rwzi-terreinen en zonnepaneelvelden.

19.a maakt waterschap Rivierenland gebruik van een PDCA-cyclus?

Antwoord: Ja:

- Plan: vaststellen van doelen en beheerdoelstellingen in WBP, beleidsstukken en beheerplannen;
- Do: uitvoeren van ecologisch beheer en maatregelen;
- Check: monitoren van prestaties en biodiversiteitseffecten;
- Act: bijsturen van beheer op basis van monitoring en evaluatie en doorontwikkeling van beleid en monitoringssystematiek.

19.b Worden vanuit verschillende lagen van de organisatie medewerkers betrokken bij deze evaluatie?

Antwoord: Ja. Biodiversiteit wordt organisatiebreed ingebed. Daarbij zijn onder meer beleidsadviseurs, ecologen, beheerders, projectleiders en gebiedscoördinatoren betrokken. Ook via cursussen, de BioBlitz en de jaarlijkse biodiversiteitscampagne worden medewerkers uit verschillende onderdelen van de organisatie actief betrokken.

Vraag 20

Welke lessen kan waterschap Rivierenland trekken uit deze drie soorten maai-incidenten?

Antwoord: De besproken situaties benadrukken het belang van:

- Duidelijke overdracht en afspraken tussen projecten, beheerorganisaties en aannemers;
- Heldere communicatie over de afwegingen die bij beheerwerkzaamheden worden gemaakt;
- Blijvende aandacht voor kennis en bewustwording bij medewerkers en aannemers over biodiversiteit en de uitvoering van beheer.

We hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
het college van dijkgraaf en heemraden
van Waterschap Rivierenland,

de secretaris-directeur,

de dijkgraaf,

ir. Z.C. Vonk

Drs. T.J.A.M. Cuppen MBA

Bijlagen: geen

Afschrift: Archief (inclusief bijlagen)